

Frank G. Hirschmann, **Die Stadt im Mittelalter**. München : Oldenbourg Verlag, 2009. 146 strani. (Enzyklopädie deutscher Geschichte ; 84)

Oldenbourgova enciklopedija nemške zgodovine je serija kratkih monografij leksikalnega značaja, ki v posamičnih zvezkih obravnava zelo različne teme s področja socialne, gospodarske, politične, cerkvene, kulturne, pravne in druge zgodovine v obdobjih od srednjega veka pa do 20. stoletja. Gre za pregledna dela, ki so zasnovana kot uvod v določeno problematiko. Temu primerno so tudi strukturirana: najprej dajejo enciklopedični pregled obravnavane teme, nato predstavijo temeljne probleme in aktualne raziskovalne tendence ter na koncu še bogato, tematsko razdeljeno bibliografijo, na katero se sklicujeta tudi prva dva oddelka vsake monografije. Gre skratka za zelo uporabna dela, ki omogočajo več kot solidno spoznavanje s posameznimi zgodovinskimi temami, ki nudijo solidno informacijo o njih ter podajajo njihovo historiografsko stanje. Kot takšna so namenjena zelo širokemu krogu bralcev: od študentov in učiteljev zgodovine do specialistov in drugih raziskovalcev.

V seriji, ki bo na koncu obsegala okrog sto zvezkov, je letos izšla tudi monografija o mestu v srednjem veku, ki jo je napisal Frank Hirschmann, profesor v Trierju. Na tem mestu in v okviru te kratke predstavitve nima nobenega smisla povzemati kazala knjige ali obnavljati njeno vsebino. Opozoriti velja le na nekaj splošnih stvari. Tako recimo, da je delo pravzaprav zgodovina mest in ne mesta v srednjem veku, saj je razvoj v posameznih okoljih potekal tako različno – da ne rečemo celo diametralno nasprotno – da posameznihi fenomenov ni mogoče predstaviti »univerzalno« ampak od primera do primera. Nadalje, da je delo geografsko omejeno na zgodovino mest (nekdanjega) nemškega govornega področja, kar pomeni, da je vanj vključen tudi del poljsko-baltskega prostora, upošteva pa pregled tudi francoska in še bolj nizozemska mesta. Omeniti velja, da podaja delo na začetku kratko informacijo o antičnem izvoru zahodnih mest in njihovem razvoju v merovinški dobi, bolj podroben pregled pa se začne s karolinško dobo in sega do predvečera reformacije. Dobra stran knjige je, da ne skuša posameznih fenomenov samo opisati ampak jih tudi časovno in geografsko determinirati. S takšnih pristopom ima bralec vedno pred očmi kronološko, regionalno in še kako drugače različen razvoj posameznih mest, ki imajo na drugi strani seveda tudi veliko skupnega. Kot še marsikje drugje, se je tudi v tem primeru primerjalni pristop pokazal za zelo primerne in plodnega. Še posebej pa je za branje priporočljiv

drugi oddelek knjige o temeljnih problemih in raziskovalnih tendencah, kjer se lahko najde marsikateri nastavek, ki bi ga bilo mogoče preveriti tudi na slovenskem gradivu oziroma uporabiti pri raziskovanju srednjeveških mest in njihove meščanske družbe na Slovenskem.

Peter Štih